

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Введено в дію наказом від 2016 р. № 0301-11276

Ректор В.С.Бакіров

20 р.

Тимчасовий стандарт вищої освіти за
третім (освітньо-науковим) рівнем
за
освітньо-науковою програмою
«Філософія»

Спеціальність «Філософія»

Затверджено вченою радою університету «27» травня 2016 року,
протокол № 8

Тимчасовий стандарт підготовки

третій (освітньо-науковий)

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

за спеціальністю

«філософія»

Тип диплому

одиничний

(одиничний, подвійний, спільний)

Обсяг програми

40 кредитів ЄКТС

Нормативний термін навчання

4 роки

Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за програмою, і вимоги до професійного відбору вступників.

Розпочати навчання за програмою можуть особи, які здобули освітній ступінь «магістр» (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра) як за спеціальністю «Філософія», так і за іншою спеціальністю. Конкурсний відбір вступників при прийомі на навчання для здобуття доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань. Вступні випробування при вступі на навчання для здобуття ступеня доктора філософії складаються з: вступного іспиту із спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступного іспиту з іноземної мови; презентації дослідницьких пропозицій за тематикою передбачуваного керівника; презентації дослідницьких досягнень.

Професійний відбір базується на виявленні наступних якостей вступників:

1. Високий рівень філософської освіти і культури.
2. Наявність та демонстрація навичок абстрактного мислення, аналітичних здібностей, критицизму.
3. Володіння основними прийомами і методами усного та письмового викладу фахових філософських знань.

4. Творчі здібності та схильність до науково-дослідної роботи.
5. Комунікативні здібності.

Мета програми

Підготовка фахівця-доктора філософії для здійснення науково-педагогічної та консультативно-методичної професійної діяльності у галузі філософії.

Характеристики програми:

– предметна область (галузь знань);

03 – Гуманітарні науки

– основна зорієнтованість програми

033– філософія

– спрямованість програми

комбінована

– відмінності від інших подібних програм

поглиблене вивчення актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця ХХ - початку ХХІ ст., модерних рецепцій античної філософії, філософії трансдисциплінарних досліджень, всебічний аналіз соціально-антропологічних проблем, акцентування уваги на теоретичних засадах філософської освіти.

Програмні компетентності.

ІНТЕГРАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ:

Здатність розв'язувати комплексні філософські проблеми в галузі професійної, у тому числі дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних філософських знань та/або професійної практики в галузі філософії.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
10. Здатність розробляти та управляти дослідницькими проектами.

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ:

1. Глибокі обґрунтовані знання актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця ХХ - початку ХХІ ст., філософських засад та методології наукових досліджень.
2. Уміння аналізувати стан та прогнозувати перспективи розвитку досліджень філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника.
3. Здатність до створення та інтерпретації нових філософських знань через оригінальне дослідження або інші передові вчення такої якості, що задовольняють вимоги рецензентів на національному та міжнародному рівнях.
4. Уміння використовувати в професійній діяльності сучасні методи наукового і філософського дослідження.
5. Навички критичного аналізу та інтерпретацій філософських текстів (у тому числі іноземною мовою).
6. Здатність самостійно формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї.
7. Навички організації та проведення дискусій, активної участі у критичному фаховому діалозі.
8. Здатність презентувати результати філософського дослідження в науковому та ненауковому контекстах, усно та письмово, у форматі наукових семінарів, диспутів, зустрічей та громадських ініціатив.
9. Знання теоретичних засад філософської освіти та вміння практичного застосування новітніх методик організації та здійснення навчального процесу у педагогічній діяльності в вищій школі.
10. Уміння використовувати фахові філософські знання в процесі консультивання із суспільно-політичних та ідеологічних проблем органів влади та управління, громадських організацій.

Програмні результати навчання

Випускник має продемонструвати **знання**:

1. актуальних проблем та основних напрямів філософії кінця ХХ - початку ХХІ ст., філософських засад та методології наукових досліджень;
2. історії розвитку та сучасного стану досліджень філософських проблем спеціальних фахових дисциплін, які відносяться до сфери наукових інтересів дослідника;
3. концептуальних та теоретико-методологічних засад, сучасних методів наукового і філософського дослідження, методів і прийомів логічного аналізу;
4. форм узагальнення та презентації результатів філософського дослідження, вимог щодо їхнього проведення, оформлення;
5. форм, правил, прийомів та методів ведення філософських дискусій, письмового викладення тез доповідей та філософських текстів;
6. методик і форм організації та здійснення навчального процесу в вищій школі; критеріїв відбору, принципів структурування змісту навчальної дисципліни, сучасних інтерактивних методів навчання студентів, специфіки застосування новітніх освітніх технологій у вищій школі, особливостей організаторської, координаційної та управлінської діяльності у вищого навчального закладу.

Випускник має продемонструвати **здатність**:

1. розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних, поєднати частини інформації разом, щоб одержати ціле знання з новою системною властивістю;
2. аналізувати, синтезувати та обговорювати сучасні філософські проблеми та теоретико-методологічні підходи, в межах та поза областю дослідження, ставити оригінальні та актуальні проблеми сучасного філософування, планувати шляхи їх вирішення;
3. самостійно досліджувати філософські проблеми, актуалізувати їх та продукувати нові філософські ідеї;
4. здійснити оригінальне філософське дослідження, що базується на критичного аналізу філософських текстів та оригінальній їхній інтерпретації та забезпечене необхідним філософським, науковим апаратом;

5. застосовувати філософських знань в процесі дослідницької та викладацької діяльності, користуватися фаховим знанням як засобом високої комунікативної активності;
6. здійснювати самостійні філософські дослідження з урахуванням спілкування з експертами різних галузей знань, з представниками інших професійних груп різного рівня.
7. детально розробляти та переконливо презентувати групі кваліфікованих дослідників добре обґрунтований план дослідження для вирішення важливої філософської проблеми, організувати дослідницьку діяльність відповідно до затвердженого плану;
8. знаходити, систематизувати, критично аналізувати та посилалися на новітні філософські джерела (у тому числі іноземною мовою).

Випускник має продемонструвати **спроможність**:

1. вільно спілкуватися іноземною мовою в конкретній професійній/фаховій сфері з урахуванням особливостей використання професійної/фахової лексики, усно та письмово презентувати наукові результати іноземною мовою відповідно до вимог міжнародних стандартів;
2. позитивно сприймати необхідність професійних етичних стандартів, вирішувати спірні питання щодо результатів філософських досліджень, особистісних переконань та етичних міркувань;
3. здійснювати дослідницьку діяльність на базі критичного аналізу традиційних та сучасних філософських проблем, написати дисертаційну роботу за рівнем підготовки «Доктор філософії»;
4. критично оцінювати і прогнозувати суспільно-політичні і культурні події та явища на підставі належного обсягу фахових філософських знань з метою надання консультативних послуг державним установам та громадським організаціям;
5. ефективно, плідно та фахово комунікативно взаємодіяти з філософською, науковою спільнотою у міжнародному контексті.
6. організувати та провести дискусію, стимулювати аудиторію до висловлень, коректувати, направляти дискусійний діалог на відповідність його меті, темі, характеризувати стан філософської проблеми, спираючись на найбільш конструктивні, переконливі виступи опонентів.

Придатність до працевлаштування

Випускник може працювати на посадах науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання філософських дисциплін в вищих навчальних закладах, завідувача структурного підрозділу вищого навчального закладу, виконувати індивідуальні чи брати участь в колективних дослідницьких проектах, очолювати дослідницькі групи чи лабораторії, бути консультант із суспільно-політичних питань (у партіях та інших громадських організаціях).

Можливості подальшого навчання

Випускник може продовжити навчання та дослідження за програмою наукового рівня підготовки зі спеціальності «Філософія».

Стиль викладання, навчання та система оцінювання:

– опис основних підходів, методів та технологій, передбачених програмою: орієнтація на максимальне втілення індивідуального стилю здійснення навчальної та дослідницької діяльності, застосування методів організації та здійснення, стимулювання й мотивації навчально-дослідницької діяльності, методів контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-дослідницької діяльності, репродуктивних та проблемно-пошукових методів, використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій.

– методи оцінювання:

Поточне оцінювання здійснюється за результатами участі в проведенні семінарських занять, виконання контрольних робіт, написання філософських есе, рефератів, виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань тощо.

Підсумкове оцінювання здійснюється на підставі результатів поточного контролю та підсумкової роботи (якщо передбачена робочою програмою навчальної дисципліни) за національною системою «зараховано»/«незараховано» та на підставі екзаменів з урахуванням результатів поточного оцінювання за 5-бальною національною системою оцінок.

Форми атестації здобувачів вищої освіти.

Атестація освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю «Філософія» відбувається

шляхом оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з певної дисципліни. Проводиться в період здійснення підсумкового семестрового контролю - екзаменів, заліків за дисциплінами навчального плану, в терміни встановлені графіком навчального процесу.

Атестація здобувачів ступеня доктор філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.